

Commissie Financiën en Algemene Zaken

Conceptverslag commissievergadering Financiën en Algemene Zaken van 2 november 2022

Aanwezig: de heren Sinnema (voorzitter), Bartelds (portefeuillehouder) Blaauw, Bruning, De Graaf, Sieling (lid commissie VVSW), Visser en de dames Beuling en Ten Have de heer Bolding, controller (secretaris) en mevrouw Ampak, bestuurs- en managementassistent (verslag)

Afwezig:

1. Opening

De heer Sinnema opent de vergadering van de commissie Financiën en Algemene Zaken (FAZ) en heet eenieder welkom.

In verband met afwezigheid van *de heer De Graaf* bij de algemeen bestuursvergadering van 16 november 2022 en de vele financieel gerelateerde agendapunten heeft *de heer Sieling* er voor gekozen om bij deze vergadering van de commissie FAZ aanwezig te zijn.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Verslag vergadering d.d. 15 juni 2022

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 16 november 2022

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Najaarsrapportage 2022

De heer Bruning merkt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2022; a. coalitieakkoord 2019-2023; Voortgang Coalitieakkoord 2019-2023 “Door water verbonden”; Inhoudelijk; Duurzaamheid; 1^e bullet (pagina 4) op dat er in de eerste zin “RDW Windpower” staat. Dit moet “RWE Windpower” zijn.

Mevrouw Ten Have vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2022; a. coalitieakkoord 2019-2023; Voortgang Coalitieakkoord 2019-2023 “Door water verbonden”; Inhoudelijk; Voldoende water/veenoxidatie; 2^e bullet (pagina 4) een stand van zaken betreffende de Regionale Veenweide Strategie (RVS) over de verschillende strategieën (1.0, 2.0 en 3.0), de besluitvorming van het dagelijks bestuur hierin alsmede de wijze waarop het algemeen bestuur hierin betrokken wordt en wanneer en het uitvoeringskrediet.

Mevrouw Beuling geeft aan een stand van zaken betreffende de voortgang van Veenoxidatie (naar aanleiding van het coalitieakkoord) en hoe de provincie hierop wordt aangesproken te missen.

De heer Bartelds zegt toe dat de gevraagde informatie in een kader in het verslag wordt opgenomen.

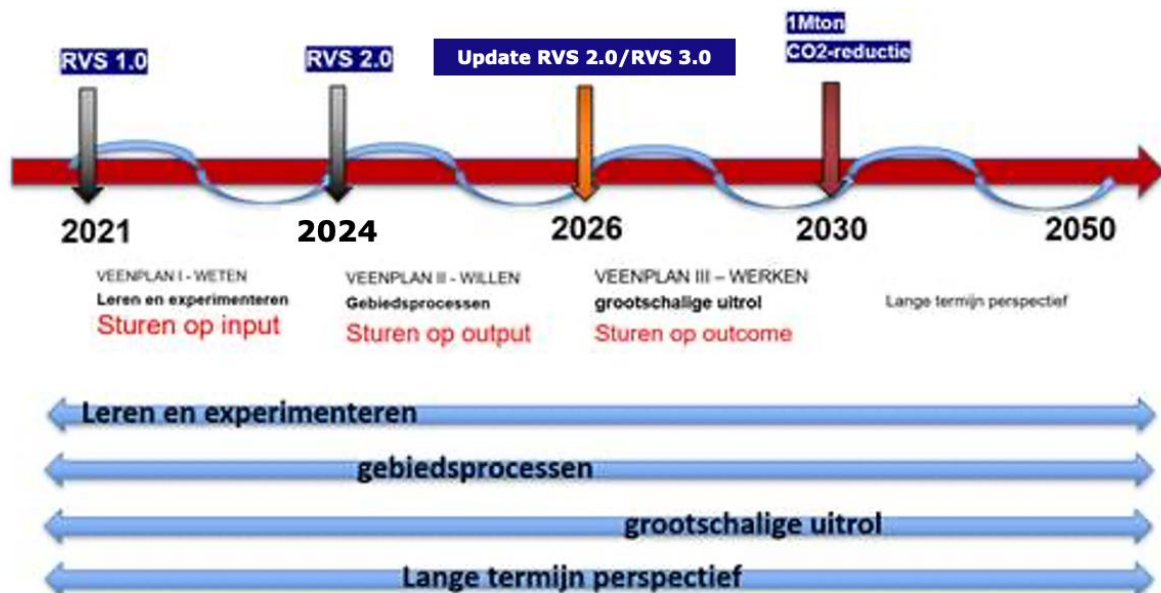
Vanuit de commissie wordt opgemerkt om deze vragen in de agendacommissie aan de orde te stellen.

Vanuit het landelijke klimaatakkoord van 2019 hebben alle veenweideprovincies de opdracht gekregen samen met gebiedspartijen een Regionale Veenweide Strategie (RVS) op te stellen. De RVS heeft een middellange focus op 2030, met een lange termijndoorkijk naar 2050. Richting 2030 wordt gewerkt met een drietrapsraket van een RVS 1.0, RVS 2.0 en RVS 3.0: eerst **weten**, daarna **willen** en uiteindelijk **werken**.

Planning

De RVS 1.0 staat daardoor in het teken van leren, inventariseren, agenderen en experimenteren. Uiteindelijk is het doel dat partijen samen – overheden en gebiedspartijen – weten wat er speelt, wat de opgave is en dat de eerste bewustwording ontstaat van de urgentie van de opgave. In RVS 2.0 ligt de focus op het inzichtelijk maken van maatregelen en het in kaart brengen en organiseren van draagvlak voor de maatregelen. Dit gebeurt door steeds meer gebiedsprocessen in te richten. Tot slot wordt met de RVS 3.0 de brede uitrol georganiseerd. Deze fase staat in het teken van uitvoeren.

FASERING PROGRAMMA

guur 1: Richting 2030: RVS 1.0, 2.0 en 3.0

De provincies zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de RVS'en, maar omdat de provincie en de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze & Aa's nauw hierin samenwerken is besloten om de RVS 1.0 vast te stellen in zowel de Provinciale Staten als in de Dagelijks Besturen van de waterschappen. Het Algemeen Bestuur heeft de Regionale Veenweide Strategie 1.0 en een mededeling hierover in IBabs ontvangen (nieuwsberichten, week 28). In de Veenoxidatie overleggen en in de bestuurlijke

voortgangsgesprekken met de provincies worden de provincies aangesproken op de voortgang, zoals benoemd in het coalitieakkoord.

Uitvoeringskrediet

Hoewel de dekking voor de totale veenweideaanpak nog niet bekend is, zijn er al wel startmiddelen beschikbaar. Ten eerste zijn dit de **€ 5 miljoen** Impulsgelden Veenweiden vanuit het Rijk. Daarnaast heeft de provincie Groningen tot en met 2022 **€ 200.000** beschikbaar gesteld voor het thema veenoxidatie. Voor de komende coalitieperiode maakt de provincie wederom middelen vrij voor de uitvoer van de RVS 1.0. Een uitvoeringskrediet van het waterschap is pas aan de orde bij concrete maatregelen in de waterhuishouding en zal t.z.t. voor goedkeuring aan het AB worden voorgelegd.

De heer Bruning merkt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2022; a. coalitieakkoord 2019-2023; Voortgang Coalitieakkoord 2019-2023 “Door water verbonden”; Inhoudelijk (pagina 4 t/m 6) op dat, met name op pagina 5, vaak gesproken wordt over een vertraging of verschuiving. Wat voor impact heeft dit voor 2022? Zijn hier zorgen over? Ontstaat hierdoor een stuwmeer naar 2023 met een extra kosteneffect van inflatie?

De heer Bartelds antwoordt dat elke verschuiving in principe een vertraging is. Het dagelijks bestuur krijgt tijdens elke vergadering een stand van zaken betreffende investeringen. Op dit moment liggen de investeringen redelijk op schema. De intentie is om € 17 miljoen te investeren. Er is echter een groter bedrag in voorbereiding. Het verandert, maar de verwachting is dat de investeringen redelijk op niveau blijven. In een enkel geval zal er sprake zijn van temporiseren. Als bijvoorbeeld de kosten erg stijgen wordt er gebruik gemaakt van het krediet dat door het algemeen bestuur is vrijgegeven om excessieve kostenstijgingen te betalen of er wordt waar mogelijk een aanpassing in temporisering gedaan.

De heer Sieling merkt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2022; a. coalitieakkoord 2019-2023; Voortgang Coalitieakkoord 2019-2023 “Door water verbonden”; Inhoudelijk; Zuiver afvalwater en de waterketen; 1^e bullet, punt 3 (pagina 5) op nieuwsgierig te zijn naar de resultaten van het pilot-onderzoek.

De heer Bruning vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2022; c. Bedrijfsvoeringsparagraaf/verbonden partijen; Voortgang baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) en algemene verordening gegevensbescherming (AGV/Privacy) (pagina 6) wat de extra beschikbaar te stellen formatie voor het waterschap inhoudt.

De heer Bartelds licht toe dat informatieveiligheid voor het waterschap erg van belang is (wat deel je wel of niet met de buitenwereld). Wat de technische kant van de BIO betreft is het waterschap aardig op weg. In het vastleggen wat het waterschap doet moet nog het nodige gebeuren. Deels in samenwerking met Noorderzijlvest en deels in eigen huis moet hiervoor extra formatie komen.

De heer Bruning vraagt of het tijdelijke of structurele extra formatie betreft.

De heer Bartelds antwoordt dat 1 fte bij het Laboratorium tijdelijk is. Dit heeft te maken met het overgaan naar een nieuw programma. De overige fte's zijn structureel. Het vastleggen van wat het waterschap doet met betrekking tot informatieveiligheid is een blijvend en continue proces.

De heer Visser merkt op zich voor te kunnen stellen dat dit proces extra tijd kost. Is dit wel tijd die op de centrale formatie drukt? Is het juist niet meer tijd die op de uitvoerende organisatie drukt?

De heer Bartelds antwoordt dat naast het centraal bijhouden, ook eenieder in de uitvoerende organisatie iets aan vastlegging moet doen. In de techniek moeten de grootste stappen nog worden gezet.

De heer Blaauw geeft aan dat elk waterschap te maken heeft met dit proces. Is er nagedacht om dit gezamenlijk, op grote lijnen, op te pakken?

De heer Bartelds geeft aan dat altijd nagedacht wordt of het gezamenlijk oppakken van processen, projecten, en dergelijke voordelen biedt. Ook in Unieverband wordt altijd de wijze waarop en het proces samen in diverse commissie bedacht en gevormd. Omdat er sprake is van waterschapsspecifieke onderdelen en systemen is niet altijd mogelijk om dit samen met andere waterschappen op te pakken.

De heer Sieling vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2022; d. overige beleidsmatige ontwikkelingen: 1^e alinea op pagina 6 of het juist is dat HVO-diesel groene diesel is en daardoor ten laste van het budget duurzaamheid komt.

De heer Bartelds geeft aan dat een brandstof betreft die gebruikt wordt voor machines die normaal-gesproken op dieselolie lopen. Het is geen dieselolie maar een andere grondstof.

De heer Sieling merkt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2022; d. overige beleidsmatige ontwikkelingen (pagina 6/7) op dat er nog een kleine € 2 miljoen beschikbaar is van het duurzaamheidsbudget. Wordt dit gereserveerd voor de volgende jaren?

De heer Bartelds antwoordt dat het beschikbare budget gedeeltelijk is gereserveerd in bestemmings-reserves. Het volgende bestuur zal beslissen of het wordt gebruikt of vrij gaat vallen.

De heer Visser merkt op dat in de begroting 2023 nog een post van € 700.000,- staat die van dit duurzaamheidsbudget afgehaald gaat worden.

De heer Bartelds geeft aan dat het budget gedeeltelijk in een bestemmingsreserve zit en gedeeltelijk zijn het investeringen. *De heer Bolding* vult aan dat de beschikbaar gestelde duurzaamheidsgelden zijn gesplitst in een deel exploitatie (€ 300.000,-) en een deel investeringen (€ 700.000,-). De bestemmingsreserve is gevormd voor de exploitatiebudgetten om, gelet op het patroon dat het niet gelijkmatig is over de jaren, te zorgen dat het geld beschikbaar blijft. Het kan zijn dat er nog een aantal verplichtingen op rusten op het moment dat het nieuwe bestuur aantreedt. Dan kan het nieuwe bestuur bekijken hoeveel geld er nog beschikbaar is en een keuze worden gemaakt of dat bestemd moet worden voor duurzaamheid. Verder is er een deel investeringskredieten beschikbaar gesteld. De organisatie kijkt of er mogelijkheden zijn om duurzame investeringen te doen aan de hand van een afwegingskader (welke soort investeringen hieronder kunnen vallen). Hier wordt spaarzaam gebruik van gemaakt. Niet omdat de organisatie dit niet wil maar omdat de mogelijkheden niet altijd daar zijn of er kunnen regulier ook met een goede sluitende businesscase zaken worden gerealiseerd. Het kan zijn dat hier krediet overblijft. Ook hierover zal het nieuwe bestuur een oordeel vellen of het beschikbaar moet blijven voor de toekomst of niet.

Mevrouw Ten Have vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2022; d. overige beleidsmatige ontwikkelingen; Invoering Omgevingswet (pagina 8) hoe de investeringen met betrekking tot de invoering van de wet begrotingsgewijs gezien moet worden.

De heer Bartelds antwoordt dat een deel van de formatie BIO en AGV/Privacy zich ook bezig houdt met het proces rondom de invoering (en straks de uitvoering) van de Omgevingswet.

Mevrouw Ten Have vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2022; d. overige beleidsmatige ontwikkelingen; Invoering Omgevingswet (pagina 8) een nadere toelichting inzake de stand van zaken met betrekking tot de software voor projectbesluiten en wat de reden is waarom dit nog niet gereed is.

De heer Bartelds geeft aan dat een toelichting in een kader in het verslag wordt opgenomen.

Navraag bij de leverancier voor de software van het projectbesluit leert dat 'ergens' in het vierde kwartaal de software beschikbaar komt. Voordat deze software ook door ons gebruikt kan worden vindt eerst een pilot plaats in een zogenaamde werkplaats. Daarin wordt geprobeerd een projectbesluit via de regels van de Omgevingswet te maken en te publiceren. Als de pilot in de werkplaats goed verloopt wordt de software beschikbaar gesteld.

De werkplaats staat gepland voor november 2022.

De verklaring voor het laat beschikbaar komen van deze software ligt vooral in de complexiteit van dit onderdeel en het feit dat dit instrument relatief niet veel gebruikt zal gaan worden (is de verwachting). Samen met de grote druk op alle software leveranciers om tijdig de voor alle bevoegde gezagen benodigde software goed aan te leveren zorgde voor deze vertraging.

Overigens is er een Tijdelijke Alternatieve Maatregel (TAM) beschikbaar mocht het nodig zijn om in

2023 een projectbesluit te publiceren, als de software nog niet beschikbaar is. Het aangekondigde uitstel van de invoering van de Omgevingswet geeft de software leverancier – en ons – meer tijd om ook dit instrument zorgvuldig te implementeren.

Mevrouw Beuling vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 2. Beleidsmatige voortgang 2022; d. overige beleidsmatige ontwikkelingen; Invoering Omgevingswet (pagina 8) of het uitstel van de invoering van de wet financiële consequenties met zich mee brengt.

De heer Bartelds geeft aan dat het uitstel van de invoering van de wet geen financiële consequenties heeft voor het waterschap.

Mevrouw Beuling merkt op dat het haars inziens lastig is dat de behandeling van de najaarsrapportage en de begroting in één vergadering plaatsvindt. Kan de behandeling van de najaarsrapportage niet een vergadering eerder geagendeerd worden? Doordat er relatief veel tijd zit tussen het schrijven (het komt op meerdere plekken terug) en het daadwerkelijk bespreken in de bestuursvergadering veranderen er dingen zoals bijvoorbeeld de invoering van de Omgevingswet.

De heer Bolding licht toe dat de najaarsrapportage en de begroting verschillende instrumenten zijn. De najaarsrapportage hoort bij de cyclus van het lopende jaar en de begroting bij de cyclus van het komende jaar. De behandelingstermijnen zijn niet passend om de najaarsrapportage eerder te behandelen. Zou je dat doen dan is er sprake van een halfjaarsbericht en geen najaarsrapportage met als stand 31 augustus. De huidige cyclus is het meest optimaal en wordt ook als input gebruikt voor het maken van de begroting. Tevens wordt er gekeken naar bijzonderheden die meegenomen moeten worden in de volgende begrotingsperiode. Het lijkt alsof er een dubbeling is maar in de uitvoering is dit zeker niet het geval. Er wordt geprobeerd om de teksten zo goed mogelijk op elkaar te laten aansluiten.

De heer Bruning vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury; Verloop financieel beheer; Overige ontwikkelingen; Calamiteit Nereda bij Noorderzijlvest (pagina 9) waarom het financiële aandeel van Hunze en Aa's in de kosten meegenomen en niet als investering opgenomen?

De heer Bolding antwoordt dat vanuit de verslaggevingsregels hier sprake is van schade die is hersteld. Ook zijn er extra onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Op dat moment betreft het geen investering maar kosten die in een keer worden genomen.

De heer Visser merkt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury; Verloop financieel beheer; Overige ontwikkelingen; Extra kosten droge zomer (pagina 10) op dat, gelet op de voorgaande jaren, gesproken kan worden over een structureel effect en vraagt of het niet een goed moment is om te overwegen om pompen in (gedeeltelijke) eigendom te nemen.

De heer Bartelds geeft aan dat hier over nagedacht wordt. Er loopt een onderzoek om te kijken of noodpompen nodig zijn of dat gemalen opgewaardeerd moeten worden.

Mevrouw Ten Have vraagt naar aanleiding van het bestuursvoorstel; 3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury; Fiscale aangelegenheden; Aanpassing belastingstelsel (pagina 11) wat de criteria zijn voor de mogelijkheid om 25% (positief of negatief) af te wijken van de berekende uitkomst van de kostentoedeling voor de categorieën watersysteemheffing Ongebouwd en Natuur.

De heer Bartelds licht toe dat de criteria op basis van oppervlakte en inwoners worden vastgesteld en als bestuur is er een (politieke) bandbreedte om daarvan af te wijken. De kostentoedeling en het bepalen van de verhouding voor de categorieën Ongebouwd en Natuur gebeurde eerder op een mathematische berekening. Voor de categorie Ingezetten bestond de bandbreedte al.

De heer Blaauw merkt naar aanleiding van Bijlage I Overzicht voor- en nadelen najaarsrapportage 2022; 8. Waterschapsbelastingen op dat door het voordeel van € 1.142.000,- het saldo redelijk neutraal gehouden kan worden. Is er ook zicht op of het waterschap dit in 2023 ook weer krijgt? Of is dit het gevolg dat de systemen nu zodanig sluiten dat er geen extra's meer komen. Of wordt er op voorhand rekening gehouden met extra's.

De heer Bartelds antwoordt dat er niet op voorhand rekening gehouden wordt met te ontvangen extra's. Achteraf is gebleken dat er veranderingen in de onderliggende aannames plaats hebben gevonden en meer dan was ingeschat. Dat kan in 2023 ook weer gebeuren, maar dat is niet de verwachting. Alles wat hier in staat wat een voordeel heeft opgeleverd is gebruikt om in de begroting 2023 op basis van deze gegevens de begroting te maken. Vandaar dat daar ook gezien kan worden dat met een stijging van de begroting van ongeveer 3,5% voor alle categorieën onder een verhoging van 3% kan blijven.

Mevrouw Beuling merkt naar aanleiding van Bijlage II Toelichting overzicht voor- en nadelen NJR 2022; 8. Waterschapsbelastingen (voordeel € 1.142.000,-) op dat haars inziens de toelichting ingewikkeld omschreven is en vraagt of hiernaar gekeken kan worden.

Mevrouw Beuling vraagt naar aanleiding van Bijlage II Toelichting overzicht voor- en nadelen NJR 2022; 21. Project precisielandbouw (voordeel 27.000,-) wat bedoeld wordt: is het project goedkoper uitgevallen of is het project niet doorgegaan.

De heer Bolding antwoordt dat het een technische aanpassing betreft. De huidige kosten vallen nu onder het integrale budget voor onderzoekskosten van het nieuwe waterbeheerprogramma.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- kennis te nemen van de najaarsrapportage 2022;
- de tweede begrotingswijziging 2022 vast te stellen;
- de bij de begroting 2022 geraamde onttrekking aan de algemene reserve watersysteembeheer van € 1.476.000,- te verlagen met € 1.307.000,-;
- € 900.000,- te doteren aan de bestemmingsreserve HWBP;
- € 37.000,- te onttrekken aan de bestemmingsreserve akkerranden.

6. Begroting 2023

De heer Bartelds licht toe dat de begroting wordt vastgesteld in een turbulente tijd. Er is zoveel mogelijk houvast gezocht bij landelijke cijfers die gepubliceerd worden. Het waterschap mag trots zijn dat de stijging van de kosten beperkt blijft.

De heer Visser uit zijn complimenten en geeft aan tevreden te zijn met de voorliggende begroting.

Mevrouw Ten Have sluit zich hierbij aan en vult aan dat het, gelet op alle omstandigheden, haars inziens een spannende begroting is. Ook *mevrouw Beuling* sluit zich aan bij de complimenten.

De heer Sieling merkt op dat het hem opviel dat in deze begroting structurele uitgaven worden gedekt met incidentele middelen, er worden gelden uit de reserves gehaald om de begroting sluitend te krijgen en vraagt of dit toegelicht kan worden.

De heer Bartelds antwoordt dat het principe van structurele uitgaven met structurele middelen te financieren binnen dit waterschap wordt gehanteerd. Als er geld over is wordt dit, ook om tarieven te egaliseren, in de loop van de tijd uitgegeven. Er wordt in deze begroting een fors bedrag ingezet. In de meerjarenraming loopt dit af. In het laatste jaar moet de niet-structurele bijdrage zo laag zijn dat de stijging naar het volgende jaar te overkomen is.

De heer Sieling merkt op dat op basis van de meerjarenraming er geen risico gelopen wordt dat er op een bepaald moment een groot gat in de begroting zit.

De heer Bartelds antwoordt dat dit juist is.

Mevrouw Beuling merkt op dat er wordt gesproken over een afbouw van reserves en dat dit een soort doel is en geeft aan dat haars inziens de reserves er waren voor fluctuatie, stijging en egaliseren van de tarieven. Gelet op de onzekere tijden die komen moet hier wellicht toch iets voorzichter mee omgegaan worden dan het rücksichtslos afbouwen van de reserves. Hoe wordt hiernaar gekeken?

De heer Bartelds licht toe dat het een besluit van het algemeen bestuur is geweest om de reserves in te zetten om de tarieven te egaliseren. Maar ook om niet hele grote reserves te hebben en te zorgen dat er boven de ondergrens van het ingeschatte risicobedrag wordt gebleven. Het adagium blijft dat diegene die nut heeft van het waterschap die kosten gaat betalen. In geval van grote calamiteiten heeft het waterschap de mogelijkheid om geld te lenen. In de risicoparagraaf wordt het minimum opgenomen en de rest wordt in de meerjarenbegrotingsperiode teruggegeven.

De heer Bruning merkt op dat er met betrekking tot 2023 veel onzekerheden zitten in de formele cijfers van het Centraal Planbureau inzake de inflatie van 3%. Is er een beleid hoe met deze onzekerheden om te gaan? Gaat dit dan met name over het terugvallen op de reserves of over verschillende scenario's.

De heer Bartelds antwoordt dat in het bestuursvoorstel Gevolgen prijsstijgingen bij projecten van juni 2022 ook een beslisboom is opgenomen hoe hier naar gekeken moet worden en of projecten al dan niet worden uitgevoerd. Zoals in het voorstel beschreven is het ook de wijze waarop zaken in de begroting 2023 worden opgepakt.

De heer Blaauw geeft aan dat zojuist door de rechter een streep is gezet door de bouwvrijstelling. Dit heeft grote gevolgen voor projecten.

De heer Bartelds merkt op dat wat waterveiligheid betreft dingen door moeten gaan.

De heer Bruning geeft aan dat het wel impact kan hebben op de kosten van een project in relatie tot beschikbaarheid van materialen en middelen.

De heer Blaauw constateert dat er een licht economische groei wordt verwacht van 1,5% maar doordat de situatie onzeker is kan het ook anders uitpakken. Het is ook niet uitgesloten dat de economische groei tot stilstand komt.

De heer Blaauw vraagt naar aanleiding van de inzet van de reserves waarom er is gekozen voor 4 jaar en niet voor 10 jaar. Het is geen doel om vermogen te hebben maar om te egaliseren in de verhoging in de belastingtarieven.

De heer Bartelds geeft aan dat je het basisprincipe van de gebruiker/vervuiler betaalt, het nut ervan heeft en wat je kunt overzien bij elkaar moet houden. Bij het opstellen van de begroting wordt altijd gekeken naar wat redelijkerwijs nodig is om de lastenstijging te egaliseren c.q. af te vlakken. *De heer Bolding* vult aan dat in de meerjarenperiode voor 4 jaar een redelijk goed overzicht verkregen kan worden en inschatting worden gemaakt. Bij het uitsmeren van de reserves over 10 jaar gaan de tarieven omhoog. Bij 4 jaar ben je tevens in staat om te voorspellen dat de sprong naar de nieuwe periode niet groter is dan voorgaande sprongen.

Mevrouw Beuling merkt op dat de Europese Unie strengere eisen wil stellen aan zuiveringsbeheer. Dit kan voor de toekomst flinke consequenties hebben. Is het waterschap al bezig met een soort doorkijk?

De heer Bartelds licht toe dat een flink aantal jaren de stijging laag is geweest doordat in het verleden (vlak na het ontstaan van Hunze en Aa's) een grote ver-/nieuwbouw in het zuiveringsbeheer heeft plaatsgevonden. Op dit moment worden een aantal zaken vervangen. Ook zijn er een aantal ontwikkelingen (waaronder emissienormen en medicijnrestenverwijdering) die nu nog niet in de doelstellingen zitten en waarvan op de zuiveringen nog moet worden gekeken wat gedaan moet worden

en welke investeringen hiervoor nodig zijn. Dit is in beeld maar zolang het nog niet concreet is kan het nog niet worden begroot.

Mevrouw Beuling merkt op dat er een flinke inspanning gepleegd moet worden betreffende de Kader Richtlijn Water (KRW). Op dit moment speelt er ook op allerlei andere gebieden in wet- en regelgeving, zoals het NPLG en het 7de actieprogramma Nitraatrichtlijn, ook allerlei maatregelen worden gedaan. Houdt het waterschap ook rekening met de eigen inspanningen? Wat levert nu wat op? En betekent dit wat voor de kosten?

De heer Bartelds antwoordt dat het waterschap altijd kijkt naar en continu aandacht heeft voor een integrale aanpak van de zaken uit de KRW in combinatie met andere ontwikkelingen, doelstellingen en programma's.

De heer Sieling merkt naar aanleiding van de begroting 2023; Hoofdstuk 2. Programmaplan 2023; Programma Watersystemen; Thema Deltaplan ruimtelijke Adaptatie (H 8 WBP); 8.2.3.4 (pagina 23) op met betrekking tot de strategie veenoxidatie dat de periode 2023-2026 vooral draait om leren en de periode 2026-2023 om vooral om de uitrol en vraagt of dit kan worden toegelicht (zie hiervoor het kader in het verslag dat bij agendapunt 5 is opgenomen).

De heer Bartelds geeft aan de afronding van het project Valthermond binnenkort plaatsvindt. Een bestuursvoorstel met uitgebreide toelichting komt dan in de algemeen bestuursvergadering.

Mevrouw Ten Have stelt voor om dit punt mee te nemen in de agendacommissie.

Mevrouw Ten Have merkt naar aanleiding van de begroting 2023; Hoofdstuk 3. Beschouwingen bij de begroting; D Duurzaamheid/Innovatie; Voortgang duurzaamheidsmaatregelen bestuursperiode 2015-2019 (pagina 35) en de begroting 2023; Bijlage 1: investeringschema 2023 (pagina 80) op dat er wat betreft de zonnecarports parkeerterrein twee verschillende bedragen staan en vraagt een toelichting. Tevens geeft *mevrouw Ten Have* aan dat er vanuit het algemeen bestuur veel vragen zijn gesteld over de zonnecarports en vraagt of deze zijn ingevuld.

De heer Bartelds licht toe dat een aantal van de gestelde vragen en opmerkingen momenteel worden uitgezocht en ingevuld (al dan niet in overleg met de gemeente). *De heer Bolding* licht wat betreft het verschil in bedragen toe dat het bedrag op pagina 82 de voorziene uitgave voor de A-investeringen in 2023 (het planningsbedrag) betreft. Het totale krediet is € 555.000,- waarbij het zwaartepunt van de uitgaven in 2023 terecht komt.

De heer Sieling merkt naar aanleiding van de begroting 2023; Hoofdstuk 3. Beschouwingen bij de begroting; E Uitgangspunten en normen; Prijsstijgingen; Elektriciteit (pagina 38) op dat er in 2023 sprake is van een lichte stijging van energiekosten. *De heer Sieling* vraagt of het energiebudget € 3,2 miljoen is? Zijns inziens is dit een fors bedrag. Wat zijn de energievreters binnen het waterschap en wat voor extra inspanning kan er, met name uit het budget duurzaamheid, nog worden gedaan aan verminderen van het verbruik van deze energievreters.

De heer Bartelds antwoordt dat rioolwaterzuiveringen en elektrische gemalen (op het moment dat ze in werking zijn) de grootste energievreters zijn. We kijken of er extra inspanningen uit het duurzaamheidsbudget kunnen worden gedaan. Dit is een continu proces. Ook wordt er continu gekeken of er zaken zijn waar vervanging nodig is (bijvoorbeeld bij rioolwaterzuiveringen).

De totale energiekosten bedragen circa € 4,5 miljoen (zie pagina 60 van de begroting) en zijn op pagina 72/73 van de begroting toegelicht.

De heer Visser vult aan dat het zijns inziens regulier beleid moet zijn en niet de middelen gebruiken voor zaken die rendabel zijn. En met de huidige hoge energieprijzen wordt iets eerder rendabel. Dus kun je voorstellen dat in de huidige omstandigheden opeens besparingen in beeld komen die anders niet rendabel geweest zouden zijn. Er wordt gewacht op logische momenten om zaken te vervangen. Dan heb je de duurzaamheidsmiddelen niet nodig.

De heer Sieling merkt naar aanleiding van de begroting 2023; Hoofdstuk 3. Beschouwingen bij de begroting; E Uitgangspunten en normen; Kwijtschelding en oninbaar (pagina 39) dat het waterschap geen kwijtschelding verleent aan kleine ondernemers. Bij een aantal waterschappen gebeurt dit wel. Waarom niet bij Hunze en Aa's?

De heer Bartelds licht toe dat zijns inziens kleine ondernemers niet geheel uitgesloten zijn. Het probleem bij kleine ondernemers is vaak dat ze een klein vermogen hebben en hierdoor snel buiten de boot vallen van kwijtschelding.

Mevrouw Beuling merkt naar aanleiding van de begroting 2023; Hoofdstuk 3. Beschouwingen bij de begroting; G Waterschapsbelastingen; Zuiveringsheffing (pagina 43) op dat het aantal vervuilingseenheden aangepast wordt omdat er een toename van meetbedrijven is. Omdat er meer gemeten wordt, wordt er meer betaald? Wat betekent dit voor de waterkwaliteit?

De heer Bartelds antwoordt dat er tabelbedrijven zijn die op basis van ingeschatte vervuiling aangeslagen worden. Op een gegeven moment valt een bedrijf hierbuiten en dan wordt er gemeten. Dat betekent in dit geval dat er meer vervuilingseenheden worden verwacht.

Mevrouw Ten Have vraagt naar aanleiding van de begroting 2023; Hoofdstuk 3. Beschouwingen bij de begroting; L Risicoparagraaf; Strategisch; Veenkoloniale afvalwaterleiding (VKA) (pagina 55) wanneer de afspraken worden afgerond.

De heer Bartelds geeft aan dat de partijen goed op weg zijn over wat het allemaal kost om de VKA in stand te houden, wat het waterschap aan kostendekkend beheer en onderhoud gaat doen en over de overdracht van het eigendom.

Mevrouw Ten Have merkt naar aanleiding van de begroting 2023; Hoofdstuk 3. Beschouwingen bij de begroting; L Risicoparagraaf; Strategisch; Belastingssamenwerking: Noordelijk Belastingkantoor (pagina 55) op dat er een nieuwe gemeente deel gaat nemen aan de samenwerking. Betekent dit dat er efficiënter gewerkt gaat worden? Blijft de bijdrage van het waterschap gelijk of gaat deze naar beneden?

De heer Bartelds antwoordt dat, als er een partner bij komt, het in principe goedkoper moet worden. Een aantal vaste kosten kunnen over meer eenheden worden verspreid.

De heer Blaauw merkt naar aanleiding van de begroting 2023; Hoofdstuk 4. Begroting naar kosten- en opbrengstsoorten (pagina 68) op dat dat kosten met 5,85% stijgen.

De heer Bartelds geeft aan dat de kostenstijging van 5,85% terecht is. Het grootste gedeelte wordt opgevangen doordat er meer vervuilingseenheden, hectares, inwoners zijn. Op deze manier is de grootste daling naar 3,4% gepakt. En het laatste beetje om onder 3% te kunnen blijven komt uit de reserves.

De heer Blaauw merkt op dat het niet onverlet laat dat we wel op de 5,85% zitten. Dat het dan omgeslagen wordt over meer vervuilingseenheden en dat daardoor het tarief weer naar beneden kan is een andere zaak.

De heer Blaauw vraagt naar de begroting 2023; Bijlagen; 1 Geplande investeringen 2023; Toelichting C investeringen; Programma Watersystemen; 915 Graafwerende maatregelen bever (€ 100.000,-) (pagina 87) wat het resultaat is van het geplaatste gaas langs de Hunze.

De heer Bartelds antwoordt dat het een voorziening voor schadeherstel betreft. Er zijn nog geen plannen om elders gaas te plaatsen. *De heer Bolding* vult aan dat het de voorziene C investering betreft voor eventuele maatregelen waar de bever in conflict komt met waterbeheer.

De heer Blaauw vraagt naar aanleiding van de begroting 2023; Bijlagen; 1 Geplande investeringen 2023; Toelichting C investeringen; Programma Organisatie; 927 Ontwikkeling dijkinspectie app (€ 60.000,-) in hoeverre het waterschap bezig is innovaties. Bijvoorbeeld met inzet van drones voor dijkbewaking. Kan de bewaking hierdoor efficiënter en veiliger?

De heer Bartelds licht toe dat het waterschap altijd op zoek is naar innovaties om te kijken of zaken efficiënter en effectiever kunnen worden uitgevoerd. Zo wordt er bijvoorbeeld gekeken naar het gebruik van satellietbeelden voor een actuele hoogtekaart.

De heer Blaauw merkt naar aanleiding van de begroting 2023; Bijlagen; 3 Staat van personeelslasten 2023 (pagina 95) op dat er, evenals het voorgaande jaar, een redelijk groot bedrag voor bovenformatief personeel is opgenomen. *De heer Blaauw* had de verwachting dat er wel acties zouden worden gedaan en dat deze post zou dalen. Voor dit jaar is het bedrag iets stijgend ten opzichte van vorig jaar. Wordt er actie op gepleegd? Betreft dit nieuwe medewerkers?

De heer Bartelds licht toe dat er acties worden ondernomen. Een groot deel van betreffende medewerkers worden ingezet op andere plekken voor projecten of klussen die wel door hun kunnen worden uitgevoerd. Er vindt een verschuiving van taken plaats. *De heer Bolding* vult aan dat de samenstelling ook niet elk jaar hetzelfde is. Het is een buffer bovenop de reguliere formatie van wisselende samenstelling.

Mevrouw Ten Have vraagt ten aanzien van de landelijke bestuurlijke afspraken over de financiering van muskusrattenbeheer een toelichting wanneer andere waterschappen gaan meebetalen en wanneer er een evaluatie plaatsvindt.

De heer Bartelds zegt toe dat een toelichting in een kader in het verslag wordt opgenomen.

Alle waterschappen betalen vanaf 2023 een solidariteitsbijdrage grensbewaking muskusrattenbestrijding waarbij 50% gelijk verdeeld wordt over de 21 waterschappen (volledige solidariteit) en 50% op basis van profijt (WOZ als grondslag). In 2023 wordt 25% van de totale kosten voor grensbewaking gezamenlijk opgebracht, in 2027 stijgt dat naar 50% en in 2033 naar 100%.

De waterschappen die de 'grensbewaking' uitvoeren, ontvangen een vergoeding op basis van de werkelijke gemaakte kosten voor de bestrijding in de grensregio.

Deze vergoeding uit de solidariteit is afhankelijk van de vorderingen: Als het grenswaterschap de muskusrattenpopulatie in zijn kerngebied verkleint in lijn met de verwachting, zullen de ontvangen vergoedingen stijgen in 2027 en 2033 naar respectievelijk 50% en 100% van de werkelijk gemaakte kosten. Om de voortgang te beoordelen (en vergoeding vast te stellen) wordt in 2025 en 2029 een evaluatie opgestart.

Bevindingen

Er zijn kritische vragen gesteld en de commissie heeft haar complimenten geuit. Er ligt, gezien de huidige turbulente situatie/ontwikkelingen, een goede begroting voor.

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- de begroting 2023 vast te stellen;
- C-kredieten beschikbaar te stellen voor € 9.179.000,-;
- een mandaat met betrekking tot treasury te verstrekken aan het dagelijks bestuur met betrekking tot de voorziene transacties zoals opgenomen in de begroting onder hoofdstuk 3 K. Financiering.

7. Belastingverordeningen

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om de belastingverordeningen 2023 vast te stellen.

8. Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van dit agendapunt.

9. Sluiting

De heer Sinnema sluit de vergadering en dankt eenieder voor zijn/haar inbreng.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 30 november 2022.

Jans Bolding,
secretaris

Bert Jan Bruning,
plaatsvervangend voorzitter